

Opvattingen van het college of burgemeester ex. artikel 33 Reglement van Orde. De griffie zorgt voor verspreiding. Beantwoording volgt zo snel mogelijk en in ieder geval binnen 4 weken.

Naam en fractie: Niek Hermsen, D66
Datum indiening: 28 januari 2026
Datum antwoord: 17 februari 2026
Onderwerp: Digitale afhankelijkheid van bedrijven buiten de Europese Unie

Inleiding

De groeiende afhankelijkheid van de Nederlandse samenleving van technologiebedrijven van buiten de Europese Unie baart ons ernstige zorgen, zeker gezien de toenemende geopolitieke spanning waarbij deze afhankelijkheden ingezet kunnen worden door andere landen om hun onderhandelingspositie of invloedssfeer te versterken en het toenemende risico op ongewenste toegang tot sensitieve (persoons)gegevens. Daarnaast biedt het kiezen voor Europese en Nederlandse alternatieven door Nederlandse overheden een mogelijkheid om lokale bedrijven te stimuleren waardoor de Europese competitiviteit in de tech sector kan toenemen.

Vraag 1

Heeft de portefeuillehouder inzicht in hoeverre de gemeente afhankelijk is van bedrijven buiten de Europese Unie voor data opslag en verwerking van data, zoals cloud infrastructuur, cloud opslag en SaaS? Graag ontvangt de gemeenteraad een rapportage van de portefeuillehouder voor welke functies van de gemeente zij gebruik maakt van het volgende:

- Opslag van data buiten de Europese Unie
- Beheer van data-opslag of uitvoering van data verwerking door bedrijven gevestigd buiten de Europese Unie (hierbij kijkend naar het moederbedrijf en niet een mogelijk lokale dochteronderneming)
- Ondersteuning van data opslag of verwerking van data door mensen die buiten de Europese Unie opereren

Antwoord

Het college heeft hier deels inzicht in. De gemeente voert het beleid om in overeenkomsten met gecontracteerde aanbieders vast te leggen dat er geen data buiten de EU wordt opgeslagen en/of verwerkt. Ook bij niet-Europese gecontracteerde aanbieders is vastgelegd in de overeenkomst dat de data wordt opgeslagen binnen de Europese Economische Ruimte. De vraagstelling "Graag ontvangt de gemeenteraad een rapportage van de portefeuillehouder voor welke functies van de gemeente zij gebruik maakt van het volgende [...]" is niet helder voor de beantwoording. Het is niet helder wat er wordt bedoeld met "functies van de gemeente" in deze context. Mogelijk biedt bovenstaand antwoord reeds antwoord op de vraag.

Vraag 2

Heeft de portefeuillehouder inzicht in hoeverre kritieke OT systemen (e.g. infrastructuur zoals verkeerslichten of waterwerken) binnen de gemeente afhankelijk zijn van cloud toepassingen zoals bedoeld in vraag 1?

Antwoord

Het college heeft hier geen inzicht in. Wel is de ambtelijke organisatie bezig met de inventarisatie van OT-systemen. De verwachting is dat dit onderzoek dit kalenderjaar wordt afgerond.

Vraag 3

Heeft de gemeente een business continuity en disaster recovery plan waarin afhankelijkheid van bedrijven buiten de Europese Unie voor kritieke processen en kritieke data is meegenomen?

Bijvoorbeeld mocht data of een systeem onbeschikbaar raken onder druk van een andere natiestaat, heeft de gemeente dan adequate backups, (handmatige) backup processen of alternatieve systemen om haar kritieke taken te kunnen uitvoeren.

Antwoord

De gemeente beschikt over een business continuity plan en disaster recovery plan. In de huidige iteratie van het business continuity plan is geen rekening gehouden met het uitgevraagde scenario.

De gemeente zal in de volgende iteratie van het business continuity plan het scenario opnemen. In de disaster recovery procedure zien we hier vooralsnog geen reden en ruimte voor, deze procedure is ingeregeld om dataverlies te voorkomen na een calamiteit.

Vraag 4

Heeft de gemeente een risicomanagement raamwerk om de mogelijke risico's van haar afhankelijkheden van niet-Europese technologiebedrijven te monitoren en onder controle te houden?

Wordt een dergelijke risicoafweging ook expliciet meegenomen als onderdeel van inkoop en vernieuwing van technologiecontracten?

Op welke wijze beoordeelt de gemeente hoe kritiek een proces is voor het functioneren van de gemeente en lokale maatschappij en laat zij dit zwaarder wegen om afhankelijkheden van niet-Europese partijen te vermijden in kritische infrastructuur?

Antwoord

De gemeente gebruikt geen formeel risico-framework om risico's van niet-Europese technologiebedrijven te monitoren. Wel ontvangen wij informatie vanuit verschillende bronnen (zoals de IBD en andere samenwerkingspartners) die ons attenderen op nieuwe risico's en acteren hierop.

Bij de inkoop en vernieuwing van technologiecontracten worden dergelijke risicoafwegingen meegenomen.

Met het oog op business continuity management (BCM) zijn kritieke bedrijfsprocessen geïnventariseerd. Hierbij is gekeken naar wettelijke eisen en is een risicoclassificatie vanuit de BIO toegepast (een zogeheten BIV-score; Beschikbaarheid, Integriteit, Vertrouwelijkheid).

Binnen Europese wetgeving is het niet mogelijk om afhankelijkheden van niet-Europese partijen te vermijden in kritische infrastructuur.

Vraag 5

Heeft de portefeuillehouder inzicht in hoeverre tweede en derdegraads organisaties (zoals lokale samenwerkingsverbanden, ondersteunende organisaties en toeleveranciers) die de gemeente ondersteunen afhankelijk zijn van technologiebedrijven buiten de Europese Unie?

Antwoord

Het college heeft hier ten dele inzicht in. Tweedegraads organisaties worden geborgd in de verwerkersovereenkomst voor zover het gaat om persoonsgegevens.

Vraag 6

Ziet de portefeuillehouder mogelijkheden om de Europese (en lokale) technologiesector te stimuleren door middel van een meer Europees gericht inkoopbeleid voor technologie?

Antwoord

Ja, conform het Inkoopbeleid Regio Gooi en Vechtstreek 2022 wordt in gevallen waar een enkelvoudige en/of meervoudig onderhandse procedure is toegestaan, rekening gehouden met de lokale economie en lokale ondernemers, zonder dat dit tot enigerlei vorm van discriminatie leidt.

Voor gevallen waar een Europese aanbesteding verplicht is, is dat niet mogelijk vanwege de regels van de Aanbestedingswet 2012 en de Government Procurement Agreement.

Vraag 7

In oktober 2025 werd het Digitale Autonomie Competentie Centrum (DACC) opgericht om maatschappelijke instellingen te helpen meer digitaal onafhankelijk te worden. Dit was op initiatief van onder andere het AMS Institute, VNG, Digicampus, TU Delft, het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Gemeente Amsterdam. Zie ook: <https://ibestuur.nl/overheid-in-transitie/inkoop-en-aanbesteding/wat-kunnen-we-verwachten-van-het-digitale-autonomie> Is de wethouder bekend met dit initiatief? Indien ja, heeft de portefeuillehouder zich aangesloten bij de DACC of is hij/zij voornemens zich aan te sluiten? Zo nee, kan de portefeuillehouder onderzoeken of het voor de gemeente van waarde is om hierin te participeren?

Antwoord

Het college was tot voor kort niet bekend met het DACC initiatief. De VNG informeert Nederlandse gemeenten over dit soort zaken en heeft hierover nog niets gedeeld. Het college zal opdracht geven om te onderzoeken of het voor de gemeente van waarde is om hierin te participeren.

Afsluitend

De hierboven gestelde vragen zijn voor alle gemeenten (in Nederland) zeer relevant. Het is echter niet realistisch te veronderstellen dat de gemeente Gooise Meren een voortrekkersrol kan vervullen in het verminderen van de afhankelijkheid of risico's van algemene aard wat betreft technologiebedrijven van buiten de Europese Unie (of de Europese Economische Ruimte). De vragen die terecht worden gesteld passen beter bij gemeenten als die van de G4 of om in VNG-verband aan de orde te stellen.